

ACC. N:R M. 13766:1-4.

Landskap: Småland Upptecknare: Sofia Danielsson
Härad: Albo Berättare: fru Hilda Petersson, ~~Modt~~
Socken: Lekebygd Berättarens yrke:
Uppteckningsår: 1954 Född år 1860 i Småland Rydaholm

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Hemmets prydnade. sid. 1-4. LUF 49.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M.13766:1.

Luf 49. Hemmets prydnade.

Fru Hilda Petersson är född 1860 i Granstalida i Smål. Rydaholm. Samma år köpte fadern en gård i Hjärtanäs by i Lekaryds socken, dit familjen flyttade. Fru Petersson gifte sig 1891 och bodde som nygift i Gemmatorp, Lekaryd.

Svaren avser i huvudsak fru Peterssons föräldrahem.

När man skurat golvet på lördagen ströddes det med granris och så satte man in björkris i öppna spisen i stugan. Hela sommaren lövade man spisen och strödde blommor i spisen. Varje lördag kom en gumma med granris och löv.

Golvet skurades med granviska. När jag var liten började vi använda såpa för att det skulle bli rent. Andra använde sand, men vi ville inte ha det för det var svårt att få bort. När jag var 10 - 15 år gammal använde vi rotborste och såpa. Vi använde såpa till lättare byk också, men till storbyk använde vi björkaska.

Vi strödde golvet för att det skulle lukta friskt och gott.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 13766:2.

Mattor började användas litet när jag var 15 - 20 år gammal. Det var hemvävda trasmattor. De låg alltid i stora stugan.

Lekaryd var före sin tid, Rydaholm var efter, det låg längre från någon stad. Lekaryd och Alvesta låg vid järnvägen. Rallarna som bodde i bondgårdarna när järnvägen byggdes medförde andra bruk.

Det var alltid tapeter på väggarna. Vid jul och högtider satte vi upp vävda bonader. Vi hade en drällduk som vi satte upp i taket vid jul. Den hade hakar i hörnorna att fästa på spikar i taket och den var så lång så den räckte till hela taket. Den slogs upp julaftons morgon tidigt när julskinkan sattes på. Det var innan vi hade julgran. Det började vi med, när jag var ungefär 10 år.

Vi hade tavlor uppe året om. Det var kungafamiljen och annat sådant. Det var tyskar som gick omkring och sålde.

Vi hade alltid duk på bordet. I vardagslag var det blå eller röd drällduk. Vid högtider eller när det kom främmande hade vi vit duk. Vi hade också servietter till småborden.

2
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 13766:3.

Vi hade inga särskilda prydnader till bordet.

I stugan var det öppen spis när jag var barn. På 80-talet murades in rörspis. Kokspisen i köket sattes in på 90-talet.

Den första fotogenlampan köptes omkring 1870 hos Nygrens i Alvesta. Det var en vanlig enkel lampa. - Deeförinnan hade man lyst sig med stickor och ljus. Man eldade också i öppna spisen så det lyste upp hela rummet. I vardagslag hade vi mässingsljusstakar, sådana som man kan höja och sänka ljuset i. När det skulle vara finare hade vi ljusstakar med glasprismor i.

Senare fick vi också en fin fotogenlampa till att sätta på bordet.

Vi hade mycket krukväxter i förnstren, det var så många så en snickare fick göra en särskild ställning till dem. Det var pelargonior, kaktusar, bloddroppar, ormbunkar, myrten mm. Vi fick sticklingarna. Vid födelsedagar brukade vi unga ge varandra ett litet träd. Vi brukade alltid tack, när vi fick en stickling. Jag har hört talas om dom som nöp en stickling.

I trädgården hade vi georginer, astrar, pioner, nattvioler, rosor, ringblommor redan när jag var liten.

3
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 13766:4

Om julen hade vi halmkronor i taket. De var gjorda av halmpipor samman-
satta med tråd till fyrkanter. Man brukade få sådana av goda vänner.

Vi jul och en tid framåt hade vi också en oro av tagel i taket. Men sådant
hade jag inte i Gemmatorp - där var för högt till taket.

4
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV